

"Hurra, jeg er frivillig"

Af formand Ole Nielsen, SIFA (Samvirkende Idrætsforeninger Aalborg)

Jeg kom til at tænke på en gammel kampagne under overskriften "Hurra, jeg er frivillig", da jeg forleden talte med en frivillig i en af SIFAs godt 200 medlemsforeninger. Heldigvis er der for rigtigt mange frivillige stadig et glædesudbrud forrest, når de taler om deres frivillighed. De seneste år er der dog for bekymrende mange kommet et "Meeen" til i slutningen af udbruddet.

Ifølge en dugfrisk undersøgelse fra Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd (VIVE) arbejdede 40 procent af danskerne frivilligt sidste år. Og langt de fleste engagerer sig i frivilligt arbejde på et tidspunkt i deres liv. Det bestyrkes af Syddansk Universitet, som har opgjort antallet af idrætsfrivillige til over en halv million fordelt på godt 11.000 idrætsforeninger tilknyttet DIF, DGI og firmaidrætten.

Når jeg spørger de frivillige, hvorfor de er frivillige, går tre argumenter igen: Udvikling af ledelses- og samarbejdsevner både personligt og professionelt, etablering og vedligeholdelse af sociale bånd og givende fællesskaber, og tilfredsstillelsen ved at gøre en ekstra indsats i lokalsamfundet ved at støtte aktiviteter, der fremmer sundhed og trivsel.

Men tilbage til "Meeen". Der er desværre alvorlige hindringer for frivilligheden. Én af dem er på det personlige plan, nemlig at det kniber med tid til at nå alt det, der forventes af os i en stadig mere fortravlet hverdag. En anden hindring er nok også mest af personlig karakter, for den handler om manglende anerkendelse. Frivillighed handler jo netop om, at man gør noget af egen drift og uden forventning om belønning. Men derfor kan man jo godt nære et stille ønske om, at der i det mindste indimellem bliver sagt "tak".

Jeg møder desværre ofte et tredje tungtvejende argument for ikke at kaste sig ud i at blive eller fortsætte med at være frivillig. Det handler om de stadig mere omfattende krav, der stilles til de frivillige. Det holder uden tvivl mange væk, at de ikke synes, at de i tilstrækkelig grad har de kompetencer, der skal til for at være frivillig i idrætten anno 2025.

Det med kompetencerne kan selvfølgelig være på personligt plan. Husk på, at de fleste frivillige er nuværende eller tidligere idrætsudøvere, der er kommet ind i klubben på grund af deres sport og som nu indtager en eller anden frivillig rolle. Men det er min erfaring, at det desværre også kan være en mere overordnet problematik, der hænger sammen med voksende forventninger til, hvad en idrætsforening og dens frivillige kan og skal.

Mens det før i tiden primært handlede om at sikre optimale forhold for medlemmerne – og så selvfølgelig lidt økonomiarbejde, som altid har været en uriaspost, hvor hvem vil være kasserer? – er det nu et langt bredere spekter af (ud)fordringer, der møder den frivillige. Du skal forholde dig til jobskabesindsats, børneattester, inklusion, kommunikation af nye kanaler, digitalisering, lokalisering af eksterne penge til klubdrift, miljøhensyn, folkesundhed, administrative regler og forordninger og en hoben andre ting. Og det vel at mærke ofte i en

økonomisk virkelighed, hvor kommunens bidrag til idrætten bliver beskåret – eller i hvert fald ikke øget i takt med, at stadig flere dyrker idræt.

En ny tid stiller nye krav. Dem er de frivillige efter min vurdering villige til at leve op til. Forudsætningen er dog, at det offentlige til fulde er klar over, at nye krav fordrer nye kompetencer og ind imellem også flere midler til at erhverve dem. Eller sagt på en anden måde: Det er ikke rimeligt at kræve stadig mere af de frivillige – og forvente at de stadig bliver ved med at være glade – hvis ikke modydelsen følger med.

Jeg er med på, at der normalt ikke er en modydelse forbundet med det at være frivillig. Men i takt med, at der stilles stadig flere tunge krav til de frivillige, må samfundet omkring idrætten indstille sig på, at der er brug for en "new normal".

Vi vil godt. Og vi kan godt. Men en klar forudsætning er, at der er sammenhæng mellem tingene: Flere krav til de frivillige må være ensbetydende med bedre muligheder for støtte til eksempelvis styrkelse af faglige og tekniske kompetencer, ledelsesmæssige færdigheder og kommunikation på nye platforme – og de rette redskaber til at løfte nye inklusionsopgaver.

Det er vigtigt at erkende, at der er forskel på *at ville* og *at kunne*. Mange idrætsforeninger er som resultat af kommunale beskæringer til fritidsområdet allerede spændt ganske hårdt for. Skal de *kunne*, er det afgørende, at der hos politikerne er vilje til at sikre de nødvendige økonomiske ressourcer.

Evner kommunerne at følge med, er der en god chance for at der stadig landet over lyder et "Hurra, jeg er frivillig".